

Hlavný kontrolór MESTA BARDEJOV

Odborné stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu Mesta Bardejov na rok 2023 a roky 2024, 2025

V zmysle ustanovenia § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, predkladám k návrhu rozpočtu mesta na rok 2023, návrhu viacročného rozpočtu na roky 2024, 2025 a k návrhu programového rozpočtu

o d b o r n é s t a n o v i s k o .

Pri spracovaní stanoviska k návrhu rozpočtu som vychádzal z predloženého návrhu rozpočtu mesta Bardejov na rok 2023 a z viacročného rozpočtu na roky 2024 až 2025 (ďalej „návrh rozpočtu“). Posudzoval som zákonnosť aj metodickú správnosť jeho zostavenia a predloženia na schválenie mestskému zastupiteľstvu. Neoddeliteľnou súčasťou tohto stanoviska je posúdenie úverovej a splátkovej zaťaženia mesta.

1. ZÁKONNOSŤ PREDLOŽENÉHO ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je vypracovaný v súlade s ústavným zákonom č. 493/2111 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti, so zákonom č. 523/2104 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákonom č. 583/2104 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Zohľadňuje aj ustanovenia zákona č. 564/2104 Z. z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákona č. 597/2103 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov, zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zákona č. 448/2108 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov a ostatné súvisiace právne normy.

Súčasťou viacročného rozpočtu sú aj údaje podľa osobitného predpisu čl. 9 ods. 1 ústavného zákona č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti.

2. DODRŽANIE INFORMAČNEJ POVINNOSTI ZO STRANY MESTA

Konanie mestského zastupiteľstva bolo pôvodne stanovené na 22.12.2022. Návrh rozpočtu mesta na rok 2023 a viacročného rozpočtu na roky 2024-2025 bol zverejnený na úradnej tabuli aj na webovom sídle mesta (www.bardejov.sk). Pôvodný návrh rozpočtu mesta bol z programu zasadnutia zastupiteľstva dňa 22.12.2022 vypustený a pozmenený návrh rozpočtu bol zverejnený 19.1.2023. Dňom vyvesenia návrhu rozpočtu začala plynúť lehota, počas ktorej mohli fyzické a právnické osoby uplatniť pripomienky k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice.

3. METODICKÁ SPRÁVNOSŤ PREDLOŽENÉHO NÁVRHU ROZPOČTU

Predložený návrh rozpočtu mesta z hľadiska metodickej správnosti je spracovaný v súlade s Opatrením MF SR č. MF/010175/2104-42, ktoré je pre samosprávu záväzné a nadväzuje na zber informácií pre potreby štátneho rozpočtu a štátneho záverečného účtu v členení podľa jednotlivých programov, štatistickej klasifikácie a ekonomickej klasifikácie, ktorá je záväzná pri zostavovaní, sledovaní a vyhodnocovaní rozpočtov územnej samosprávy, Príručky na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2022 až 2024, ktorú vydalo MF SR vo Finančnom spravodajcovi pod číslom: MF/005766/2021-411. Pre obce je dôležitá najmä príloha č. 1, ktorá obsahuje kódy zdrojov (Príspevok č. 9/2021).

4. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU MESTA

Návrh rozpočtu mesta vychádza zo schváleného návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2023 až 2025, ktorý bol schválený Národnou radou Slovenskej republiky.

Celkový rozpočet na rok 2023 je zostavený ako prebytkový vo výške takmer 1,042 mil. €. Prebytok v bežnom rozpočte 1,716 mil. €, vyrovnáva schodok kapitálového rozpočtu aj schodok vo finančných operáciách. Vďaka daňovým príjmom, ktoré sa rozpočtujú oproti roku 2022 o 2,392 mil. vyššie, je aj v roku 2023 možné zostaviť bežný rozpočet ako výrazne prebytkový a tento prebytok použiť na krytie kapitálového schodku aj schodku finančných operácií.

Tab. č. 1: Sumárne rozpočtové ukazovatele /v €/

Príjmy bežného rozpočtu	32 687 098
Výdavky bežného rozpočtu	30 971 031
+ prebytok	1 716 067
Príjmy kapitálového rozpočtu	200 000
Výdavky kapitálového rozpočtu	874 345
- schodok	-674 345
Príjmové finančné operácie	645 000
Výdavkové finančné operácie	1 686 722
- schodok	-1 041 722
Objem bež. a kapitálových príjmov mesta celkom	32 887 098
Objem bež. a kapitálových výdavkov mesta celkom	31 845 376
+ prebytok	1 041 722

4.1. Rozpočet príjmov

4.1.1. Bežné príjmy

Rozpočet príjmov vychádza zo schváleného rozpočtu verejnej správy SR na roky 2023-2025 z makroekonomických ukazovateľov vývoja daňových príjmov. Zohľadnené sú nedávno schválené VZN mesta o miestnych daniach a poplatkoch, návrhy VZN o financovaní školských zariadení ako aj návrhy zmluvných vzťahov s obchodnými spoločnosťami založenými mestom.

Daňové príjmy:

Podstatným príjmom pre rozpočet mesta a zabezpečenie samosprávnych funkcií sú daňové príjmy. Tvoria 62,88 % všetkých príjmov mesta, čo je o viac ako o 5,13 % viac ako pred rokom. Z toho vyplýva, že plnenie rozpočtu bude, čoraz viac závisieť od plnenia daňových príjmov. Do úzadia ide fakt z minulých rokov, keď celkové príjmy boli príliš závislé od plnenia iných ako daňových príjmov, čo vnášalo do celkového plnenia príjmov väčšiu nestabilitu a závislosť na plnení iných, menej stabilných príjmov. Výnos dane z príjmu fyzických osôb plynúci do rozpočtu mesta od štátu predstavuje stále väčšiu časť, konkrétne 51,06 % celkových príjmov mesta, čo je o 4,31 % viac ako pred rokom a dokonca o 5,3 % viac ako pred dvoma rokmi. Z toho vyplýva, že plnenie príjmov mesta je čoraz viac závislé od plnenia podielových daní. Tak ako v minulosti negatívne ovplyvnili výnos legislatívne zmeny zvyšujúce nezdaniteľnú časť dane z príjmu, v tomto a ďalších rokoch to budú najmä legislatívne zmeny v dani z príjmu fyzických osôb. Zatiaľ čo v roku 2020 schválený rozpočet mesta počítal s medziročným poklesom -2,8 %, v roku 2022 sa rozpočtoval nárast tohto rozhodujúceho príjmu o 6,73 % rozpočtu, v tomto roku sa rozpočtuje nárast o 11,80 %, čo hodnotím ako veľmi optimistický pohľad. Väčšie výpadky plnenia v priebehu rozpočtového roka ani pristúpenie k viazaniu respektíve znižovaniu objemu celkových výdavkov financovaných z vlastných príjmov mesta by ale nemali hroziť.

Celkové daňové príjmy sa plánujú vyššie o 12,8 %, čo je výrazne viac ako minuloročný nárast 6,4 %. V návrhu sa objavuje výraznejšie zvýšenie plnenia dane z nehnuteľností o 11,5%.

Veľmi negatívne na celkové daňové príjmy vplýval v minulom období pokles výnosu dane za ubytovanie. V tomto roku sa rozpočtuje výnos na úrovni 290 tis. € oproti skutočnosti 252 tis. € v roku 2022.

Navrhované zvýšené sadzby poplatkov za komunálny odpad prinesú očakávané zvýšenie výnosu z poplatku o 201 tis. € oproti skutočnosti roka 2022, čo absolútne nestačí na vykrytie výdavkov odpadového hospodárstva. Spôsobí to ďalšie prehĺbenie schodku odpadového hospodárstva. Naposledy sme mali viac menej vyrovnané hospodárenie v roku 2017, schodok v roku 2021 bol už 352 tis. €, v roku 2022 bude na základe odhadovanej skutočnosti na úrovni 0,298 mil. € a v roku 2023 bude opäť vyšší. Rozpočtuje sa na úrovni 0,358 mil. €, čo je do budúcnosti neudržateľné a jedinou možnosťou na jeho vyrovnanie je výraznejšie zvyšovanie poplatku v ďalších rokoch a zároveň vyššia miera separácie.

Príjmy z podnikania a vlastného majetku:

Počíta sa s príjmom z prenájmu majetku obchodným spoločnostiam, v ktorých má mesto vlastnícky podiel a príjmom z prenájmu z mestského hnedého priemyselného parku. Ich vývoj je nasledovný:

	<i>sk. 2021</i>	<i>r. 2022</i>	<i>r. 2023</i>	<i>Index 23/22</i>
- Mestské lesy Bardejov, s.r.o.	65 000	65 680	68 334	104 %
- Bardterm, s.r.o.	370 000	370 000	300 000	81 %
- Bardbyt, s.r.o.	0	0	50 000	
- Mestský hnedý priemyselný park	147 856	130 000	156 000	120 %

Rozpočtovaný príjem za nájom majetku je u mestských lesov mierne vyšší ako v minulom roku. U Bardtermu je rozpočtovaná výška nájomného vo výške nájmu uznaného ÚRSOm. Celá časť z výnosu nájomného sa v minulom roku použila na technické zhodnotenie majetku, najmä na spolufinancovanie grantu na rekonštrukciu tepelných rozvodov. V tomto roku bude príjmom mesta, aj keď výnos z nájomného bude o 19% nižší ako pred rokom. Nájomné od spoločnosti Bardbyt s.r.o. je na úrovni príjmu z nájomného s pred troch rokov. Kvôli kríze bolo za posledné dva roky na nule. Väčšia časť nájomného (30 tis. €) sa reinvestuje do mestského majetku v užívaní spoločnosti Bardbyt s.r.o., t. j. do bytov a nebytových priestorov. Plánovaný je aj o 20 % vyšší príjem za nájom priestorov Mestského hnedého priemyselného parku Bardejov.

Celkovo sa plánuje 2%-tný pokles príjmov z podnikania a prenájmu vlastného majetku.

Administratívne poplatky a iné poplatky:

Výška príjmov z administratívnych poplatkov a iných poplatkov, t. j. správne poplatky, pokuty a penále, predaj tovarov, výrobkov a služieb, poplatky za MŠ a detské jasle, poplatky za znečisťovanie ovzdušia je vo výške 756 tis. €, čo je o 31 tis. € viac ako bola rozpočtovaná úroveň roka 2022. Vyšší výnos z poplatkov sa rozpočtuje najmä za materské školy, detské jasle z navrhovaných zvýšených sadzieb. Navrhované zvýšené sadzby poplatkov za školské zariadenia určite nevykryjú očakávaný výrazný nárast výdavkov na tieto zariadenia.

Celkovo sa v roku 2023 rozpočtuje medziročný nárast nedaňových príjmov vo výške o 3,1 %, čo predstavuje medziročne nárast príjmov o 79 tis. €.

Granty a transfery:

Z kapitoly ministerstva školstva na školské normatívy sa rozpočtuje medziročný pokles o 0,7 %, čo je vo finančnom vyjadrení 48 tis. €, z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR pre zariadenia pre seniorov grant na úrovni roka 2022, pričom aj v tomto roku mesto plánuje dofinancovať sociálne služby sumou 128 tis. € z iných príjmov ako sú poplatky za služby a štátna dotácia.

4.1.2. Kapitálové príjmy

Kapitálový rozpočet počíta s príjmami vo výške 200 tis. € a nepočíta s príjmom v zmysle zákona č. 176/2102 Z. z. Zákon o ochrane a rozvoji územia Bardejov na záchranu a

obnovu historických pamiatok v sume 0,53 mil. € ani s ďalšími kapitálovými dotáciami z predchádzajúceho obdobia, ako boli granty z vyššieho územného celku a Fondu rozvoja športu.

4.2. Rozpočet výdavkov

4.2.1. Bežné výdavky

Návrh rozpočtu bežných výdavkov je rozdelený bez zmeny programovej štruktúry do trinástich programov. Návrhom rozpočtu nedochádza k zmene programovej štruktúry.

% z celkového rozpočtu výdavkov

Mesta a RO

Program 1: Služby občanom	1 %
Program 2: Bezpečnosť	2 %
Program 3: Doprava	8 %
Program 4: Vzdelávanie	47 %
Program 5: Šport	6 %
Program 6: Manažment a správa mesta	13 %
Program 7: Cestovný ruch	1 %
Program 8: Životné prostredie a územný plán	8 %
Program 9: Verejné osvetlenie	21 %
Program 10: Kultúra a médiá	2 %
Program 11: Starostlivosť o pamiatky	0 %
Program 12: Sociálne zabezpečenie	9 %
Program 13: Bývanie a občianska vybavenosť	1 %

Najväčší podiel tvorí tradične program vzdelávanie. Avšak tvorí až o 3% väčší podiel na celkovom objeme výdavkov oproti roku 2022, keď to bolo 44% celkových výdavkov.

Bežné výdavky programového rozpočtu:

V komentári k navrhovanému rozpočtu uvádzam bežné výdavky v tis. € a medziročný nárast respektíve pokles taktiež v tis. €.

Program 1: Služby občanom

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	195	200	+5
Kapitálové výdavky	50	0	-50

Medziročný mierny nárast je spôsobený zvýšením výdavkov v podprograme Matrika. Rastú výdavky najmä mzdové financované ako zo štátnej dotácie, tak aj z vlastných príjmov. V podprograme cintoríny sa rozpočtuje mierne menej výdavkov ako v roku 2022. Vyššie sú len výdavky na správu cintorína v Dlhej Lúke. Naopak na cintoríny v Bardejove, v Bardejovskej Novej Vsi a na Mihal'ove sa rozpočtuje menej prostriedkov.

Prvok dotácie obsahuje každoročnú dotáciu pre Komunitnú nadáciu. V tomto roku sa navrhuje dotácia vo výške 12 tis. € už v schválenom rozpočte, ktorá je vyššia ako dotácia v schválenom rozpočte za rok 2022.

Program 2: Bezpečnosť

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	720	799	+79
Kapitálové výdavky	0	0	0

V celom programe sa rozpočtuje medziročný nárast 11 %, ktorý predstavuje najmä výdavok v podprograme Mestská polícia a jej služby v súvislosti s nárastom mzdových výdavkov, nárastom výdavkov na elektrickú energiu a údržbu výpočtovej techniky. Prudko rastú výdavky v prvku Monitoring kamerového systému, kde sa ráta s medziročným nárastom o 53%, ktorý predstavuje najmä nárast mzdových výdavkov v chránenej dielni.

V podprograme civilná ochrana sa na polovicu znižujú výdavky na krízový manažment, podprogram požiarna ochrana je na úrovni minulého roka.

Program 3: Doprava

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	2 216	2 532	+316
Kapitálové výdavky	164	99	-65

Program Doprava obsahuje výdavky za 2,63 milióna eur. Podprogram Údržba miestnych komunikácií cez m. p. Bapos je vyšší o viac ako 6,1%. Z neho najviac sa rozpočtuje na miestne komunikácie 1,212 mil. €. Medziročný 8,2%-tný nárast je badateľný aj na vnútropodnikovej doprave m. p. Bapos v hlavnej činnosti. Celkovo je bežný príspevok pre m. p. Bapos posilnený o 100 tis. €.

V kapitálovom rozpočte sa navrhuje na strane kapitálových výdavkov rekonštrukcia prístupových komunikácií ku garážam. Táto suma je vo výške len 20% úrovne tohto roka.

Najväčší nárast výdavkov predstavuje pre mesto v roku 2023 dofinancovanie strát za služby Mestskej hromadnej dopravy pre SAD Prešov. V minulom roku sa výdavky prvýkrát dostali nad 600 tis. €. V tomto roku sa počíta s ďalším nárastom o 21,2% na výšku 727 tis. €.

Program 4: Vzdelávanie

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	14 218	15 665	+1 447
Kapitálové výdavky	85	195	+110

Program Vzdelávanie je tradične výdavkovo najväčším programom navrhovaného rozpočtu, tvorí 47 % celkových výdavkov rozpočtu. Medziročný nárast v absolútnom vyjadrení dosahuje viac ako 1,3 milióna eur.

Celkovo je výdavková časť bežného rozpočtu na originálne kompetencie 8,485 mil. €, čo predstavuje takmer 47,8 % z výnosu dane z príjmu fyzických osôb. Medziročne predstavuje návrh nárast na predškolské vzdelávanie o 18,6 %, nárast na školské kluby detí o 26,5 %, nárast na školské jedálne o 5,7 %, na centrá voľného času o 10,1 %, nárast na umelecké vzdelávanie o 35,1 %. Už sa nerozpočtujú prostriedky na jazykové vzdelávanie a špeciálne pedagogické poradenstvo.

Na správu a údržbu školských zariadení sa rozpočtuje 160 tis. €, čo je výrazne najviac oproti predchádzajúcim rokom a na spolufinancovanie grantov z Nórskeho fondu 35 tis. €.

Financovanie neštátnych školských zariadení je už navrhované v súlade s novou legislatívou.

Program 5: Šport

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	1 135	1 298	+163
Kapitálové výdavky	1 291	8	-1 283

Výdavky v programe Šport budú v roku 2023 nižšie o 1,128 mil. €. Zatiaľ, čo v bežnom rozpočte sa jedná o nárast výdavkov o 163 tis. €, kapitálové výdavky sa rozpočtujú na altánok v Bardejovskej zábave.

Prevádzka zimného štadióna stojí 353 tis. €, výrazne stúpnu výdavky na prevádzku športovej haly na sumu 239 tis. €, pokračuje nájomný vzťah medzi správcom mestského futbalového štadióna m. p. Bapos a Partizánom Bardejov, prevádzku ktorého bude mesto dotovať vo výške 240 tis. €. Krytú plaváreň prevádzkuje a aj „vlastní“ spoločnosť Bardterm. Prevádzku plavárne dotuje mesto vo výške 182 tis. €. Mesto zároveň v roku 2023 bude dotovať aj prevádzku krytej plavárne na ZŠ Vinbarg vo výške 130 tis. €. Zároveň sa v roku 2023 bude splácať bezúročná pôžička vo výške 100 tis. €.

Vo finančných operáciách sa pokračuje v splácaní úverov a pôžičiek na výstavbu a rekonštrukciu športovísk vo výške 700 tis. € ročne, čo predstavuje minuloročnú úroveň výdavkov.

Na dotácie sa okrem dotovania prevádzky športovísk rozpočtuje 39 tis. € z každoročného grantu a ďalšie prostriedky na dotácie sú z vlastných zdrojov.

Program 6: Manažment a správa mesta

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	3 413	3 758	+345
Kapitálové výdavky	0	22	+22

Celkovo sa na správu mesta počíta použiť viac ako 3,76 mil. €, čo predstavuje medziročný nárast o cca 10 %. Na tento program sa vyčleňuje 13 % z celkového rozpočtu. Na správu sa minie nominálne o 347 tis. € viac ako pred rokom. Pri volených predstaviteľoch sa kalkuluje s nárastom odvodenom od odhadu nárastu priemernej mzdy v SR. V tovaroch a službách sa rozpočtuje menej prostriedkov na všeobecný materiál, reprezentačné výdavky, stravovanie, externý manažment projektov, údržbu výpočtovej techniky a právne zastupovanie. Naopak viac prostriedkov je plánovaných na elektrickú energiu, tepelnú energiu a stravovanie. V kapitálových výdavkoch je na spolufinancovanie projektov programu vyčlenených 22 tis. €.

Program 7: Cestovný ruch a rozvoj podnikania

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	456	455	-1
Kapitálové výdavky	0	0	0

Na tento program je v rozpočte plánovaných 455 tis. €, čo je približne úroveň prostriedkov minulého roka. Kapitálové výdavky sa nerozpočtujú žiadne. Pokles bežných výdavkov je najmä na správe mestského hnedého priemyselného parku vo výške 30 tis. €, nárast sa rozpočtuje na kultúrne akcie jarmoku o 20 tis. €.

Program 8: Životné prostredie a územný plán mesta

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	2 041	2 123	+82
Kapitálové výdavky	275	370	+95

Program Životné prostredie a územný plán mal spolu s programami Vzdelávanie Sociálne zabezpečenie a Manažment najväčšiu dynamiku rastu výdavkov.

Tento nárast bol spôsobený najmä nárastom výdavkov v podprograme Odpadové hospodárstvo. V tomto roku, je plánovaný medziročný rast výdavkov len o 82 tis. €, čo považujem za veľmi podhodnotený odhad výdavkov najmä v súvislosti s predpokladaným prudkým nárastom cien za uloženie odpadov na skládku.

Kalkuluje sa s nárastom príjmov o 25%. Tento nárast počíta so schválenými vyššími sadzbami poplatku za odpady. Naďalej sa však prehľbuje deficit odpadového hospodárstva, zvyšuje sa dotovanie nakladania s odpadmi z iných príjmov mesta, čo je dlhodobo neudržateľné. Z rozpočtovaných prostriedkov programu prevažná väčšina pôjde na odpadové hospodárstvo - takmer 70%. Riešením deficitného hospodárenia je každoročné výraznejšie zvýšenie príjmov z poplatku za komunálne odpady, opakované znižovanie objemov tuhého komunálneho odpadu vzhľadom na každoročný nárast zákonného poplatku za uloženie tuhého komunálneho odpadu na skládku a samozrejme pokračovanie v zvyšovaní miery separácie odpadov.

Ako finančne veľmi náročné sa aj ďalší rok ukazuje prevádzkovanie centra biologicky rozložiteľného odpadu na skládke v Lukavici, ktoré mesto bude stáť v tomto roku 230 tis. € (v roku 2022 sa odhadujú výdavky na 185 tis. €). Na odvoz tuhého komunálneho odpadu sa navrhuje vyčleniť 1,12 mil. €, na správu skládky 133 tis. €.

Pozitívom v rozpočte odpadového hospodárstva je spolufinancovanie grantu na rozšírenie zberného dvora vo výške 100 tis. €, či pokračujúce dotácie na kontajnerové oplôtky vo výške 20 tis. €.

Mestský podnik Bapos dostane príspevok z bežných príjmov na verejnú zeleň vo výške 614 tis. €, čo predstavuje minuloročnú úroveň príspevku.

Na prevádzkovanie karanténnej stanice sa rozpočtujú rovnaké prostriedky ako v roku 2022.

V kapitálových výdavkoch je najväčším plánovaným výdavkom programu investícia do zberného dvora, projektové dokumentácie k žiadostiam o granty a spolufinancovanie grantu na vodozádržné opatrenia vo výške 50 tis. €.

Program 9: Verejné osvetlenie

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	267	284	+17
Kapitálové výdavky	0	0	0

Po každoročných investíciách do rekonštrukcií, rozšírenia siete verejného osvetlenia, nasvetlenia pamiatok, či doplnenia vianočnej výzdoby sa v tomto roku už neplánujú ďalšie kapitálové výdavky v tomto programe.

V roku 2023 sa očakáva ďalšie výrazné zvýšenie ceny elektrickej energie. Rozpočet počíta so zvýšením celkových výdavkov na verejné osvetlenie len 17 tis. € na úroveň 284 tis. €, pričom úroveň očakávaných výdavkov v roku 2022 atakuje hranicu 300 tis. €. Po zverejnení cien pre rok 2023 očakávam nevyhnutné návrhy na zmeny rozpočtu súvisiace s potrebou navýšenia bežných výdavkov alebo obmedzenia spotreby vo verejnom osvetlení. Výška splátok dodávateľského úveru predstavuje vo finančných operáciách aj v tomto roku sumu 198 tis. €.

Program 10: Kultúra a médiá

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	590	594	+4
Kapitálové výdavky	0	0	0

Po minuloročnom poklese na program kultúra a médiá sa v tomto roku plánuje mierny nárast bežných výdavkov o 4 tis. €. Súvisí najmä so zvýšením výdavkov na ZPOZ a kino Žriedlo.

Výdavky za služby Bardejovskej televíznej spoločnosti sú oproti minuloročnej úrovni vyššie o 6 tis. € a predstavujú objem 255 tis. €.

Na dotácie subjektov pôsobiacim v kultúre sa vyčleňuje 11 tis. €.

Program 11: Starostlivosť o pamiatky

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	16	45	+29
Kapitálové výdavky	550	0	-550

Po tohtoročnom polovičnom pravidelnom kapitálovom grante vo výške 1,06 mil. € zo štátneho rozpočtu SR, sa v nasledujúcom roku dotácia na rekonštrukciu pamiatok nerozpočtuje vôbec. Rozpočtujú sa už prostriedky súvisiace s grantom Zachovanie tradičných remesiel Františkánskeho parku na prevádzku areálu.

O štvrtinu sa znižujú rozpočtované bežné výdavky na údržbu centrálnej mestskej zóny.

Program 12: Sociálne zabezpečenie

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	2 921	3 142	+221
Kapitálové výdavky	0	0	0

Program Sociálne zabezpečenie tvorí 10 % celkového objemu rozpočtu. Pokračuje trend kedy mestu každoročne stúpajú výdavky na sociálne služby. Celkovo medziročne narastú výdavky na program o 7,5 %, čo je oveľa väčší nárast ako tomu bolo pred rokom (+1,7%). Objem navýšených prostriedkov predstavuje sumu 221 tis. €.

Výdavky na opatrovateľskú službu v byte občanov sa zvyšujú o 15%. Rozpočet výdavkov za opatrovateľskú službu je výrazne vyšší a odráža dopyt po tejto službe. Preto bude na uspokojenie tohto dopytu kalkulovať v najbližšom období s prehodnotením poplatkov, ktoré sa na nasledujúci rok navrhujú v rovnakom objeme.

Na druhej strane sa veľmi výrazne zvyšuje objem rozpočtu na stravovanie dôchodcov o 13 tis. € a dosiahnu predpokladanú výšku 28 tis. €.

Rozpočet výdavkov na denné centrá, Seniorcentrum, sociálnu pomoc, verejno-prospešné práce, aktivačnú činnosť a komunitné centrum sú na úrovni roka 2022.

Mestské detské jasle, na ktoré mesto plánuje v tomto roku použiť 141 tis. € sú o 15 tis. € vyššie oproti minuloročnej úrovni. Príjem z poplatkov za jasle sa rozpočtuje vo výške 53 tis. €, čo pokryje iba 37,5 % navrhovaných výdavkov.

Najväčším podprogramom v rámci sociálnych služieb je podprogram Staroba, kde na 6 mestských zariadení sociálnych služieb prevádzkovaných Centrom sociálnych služieb sa plánujú bežné výdavky vo výške 2,3 mil. €. Okrem príjmov zo štátnej dotácie Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny SR na zariadenia pre seniorov, nocľaháreň, útulok, denný stacionár, zariadenia opatrovateľskej služby, príjmov z poplatkov od klientov za uvedené sociálne služby,

mesto plánuje ďalej malou mierou dotovať zariadenia pre seniorov a ostatné sociálne služby. Na dofinancovanie nešťátnych sociálnych služieb sa plánujú finančné prostriedky vo výške 72 tis. €, čo je viac ako štvornásobný nárast.

Program 13: Bývanie a občianska vybavenosť

(v tis. €)

Rozpočet výdavkov	r. 2022	r. 2023	Nárast/pokles +/-
Bežné výdavky	90	76	-14
Kapitálové výdavky	180	180	0

Nižší rozpočet na program pre tento rok súvisí najmä s poklesom úrokov z úveru ŠFRB. Celkové výdavky sú na úrovni len 98,7% prostriedkov roku 2022.

Investície do tepelného hospodárstva sú vo výške 100 tis. €. Kapitálové výdavky do bytového hospodárstva na technické zhodnotenie majetku mesta sú vo výške 30 tis. €.

V nájomných bytoch na Vinbargu sa rozpočtuje pravidelná splátka istiny ŠFRB za byty Vinbarg vo výške 80 tis. €, úrokov vo výške 42 tis. €, a údržby vo výške 17 tis. €. Príjem za poplatky za služby z bytov Vinbarg postačuje aj v tomto roku na vyrovnané hospodárenie pri týchto bytoch.

4.2.2. Kapitálové výdavky

Objem rozpočtovaných celkových kapitálových výdavkov predstavuje hodnotu 874 tis. € oproti úrovni 2,595 mil. €. Je to spôsobené nerozpočtovaním štátnej dotácie na záchranu kultúrnych pamiatok a rozpočtovanie kapitálových príjmov z predaja majetku vo výške 200 tis. €. Podrobne sú plánované investície popísané pri jednotlivých programoch. V priebehu roka sa predpokladá, že objem kapitálových výdavkov sa bude navyšovať, či už z plánovaného prebytku hospodárenia, z grantových zdrojov, kapitálových dotácií alebo z výnosov z predaja vlastného majetku.

4.3. Finančné operácie

4.3.1. Príjmové finančné operácie

V rozpočte príjmových finančných operácií je plánované čerpanie peňažných fondov vo výške 0,645 mil. €, čo predstavuje medziročný pokles o 510 tis. €. Rozpočtuje sa príjem z rezervného fondu spolufinancovania grantov a projektov vo výške 110 tis. €, z fondu ochrany prírody vo výške 185 tis. € a plánuje sa tiež dočerpanie úveru na investičné akcie a spolufinancovanie grantov a projektov vo výške 250 tis. € a čerpanie rezervného fondu vo výške 100 tis. €.

4.3.2. Výdavkové finančné operácie

Výdavky na splácanie istiny úverov dosahujú hranicu 1,687 mil. €. V roku 2022 bolo v schválenom rozpočte na splácanie istín vyčlenených 1,577 mil. €. Teda je možné skonštatovať, že výdavky na splácanie istín medziročne stúpnu o 110 tis. €.

Výdavkové finančné operácie tvoria splácanie istín a lízingových splátok v týchto oblastiach:

Šport – splátka úveru na zimný štadión (149 tis. €), futb. štadión (214 tis. €), splátka dodáv. úveru Nábřežie rieky Tople (237 tis. €), plaváreň Vinbarg (100 tis. €)

Manažment a správa mesta – splátky istiny úverov na spolufinancovanie grantov (704 tis. €)

Verejné osvetlenie – splátka dodávateľského úveru – modernizácia VO (198 tis. €)

Bývanie a obč. vybavenosť – splátky istiny úveru ŠFRB -byty Vinbarg (80 tis. €), úver ŠFRB byty Poštárka (4 tis. €)

Odhad úrokových nákladov predstavuje sumu 117 tis. €, tento výdavok však má tendenciu v tomto roku narásť výraznejšie.

Odporúčam vzhľadom na aktuálny stav peňažných fondov prednostne doplniť ich finančné zdroje z prebytku hospodárenia za rok 2022.

5. PROGRAMOVÝ ROZPOČET

Rozpočet mesta je zostavený s ohľadom na ukazovatele návrhu štátneho rozpočtu na roky 2023 a roky 2024 – 2025, schváleného na rokovaní vlády SR, pričom medzi hlavné riziká prognózy patrí samotný makroekonomický vývoj a rast ekonomiky ako aj možná zmena legislatívy.

Programový rozpočet mesta obsahuje ciele, merateľné ukazovatele, plánovanú a skutočnú hodnotu. Predložený programový rozpočet vyžaduje neustále sledovanie, analyzovanie a vyhodnocovanie garantov programov a prvkov programového rozpočtu a prípadnú aktualizáciu jednotlivých cieľov a zámerov, či merateľných ukazovateľov.

Transparentnosť rozpočtu je zabezpečená jeho zverejnením na internetovej stránke mesta Bardejov. Okrem programovej časti sa v štruktúre výdavkov zverejňuje aj podrobná štruktúra príjmov a výdavkov až na úroveň podpoložiek a analytickej evidencie ekonomickej klasifikácie, čo umožňuje všetkým občanom mesta aj poslancom mestského zastupiteľstva byť podrobne informovaní o všetkých navrhovaných výdavkoch mesta.

6. ZÁVER

Predkladané stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu je zamerané najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a na identifikáciu prípadných rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných príjmov a výdavkov.

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet na roky 2023 – 2025 a tiež ako programový dokument, ktorý spĺňa základné princípy programového rozpočtovania.

Pozitíva návrhu rozpočtu rovnako aj jeho riziká sú uvedené v texte. Odporúčam dôrazne dodržiavať rozpočtovú rovnováhu nielen na úrovni mesta, ale aj ostatných subjektov zapojených do rozpočtového procesu a pri hrozbe neplnenia príjmov v plánovanej výške vykonať konsolidáciu výdavkov.

Z preverenia zadĺženosti mesta je zrejmé, že v prípade nevyhnutnej potreby nie je vylúčená možnosť čerpania ďalších návratných zdrojov financovania.

Predkladaný návrh rozpočtu pokladám za reálny a udržateľný.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov bola splnená podmienka zverejnenia rozpočtu minimálne 15 dní pred jeho schválením.

Na základe uvedených skutočností **o d p o r ú č a m** mestskému zastupiteľstvu

schváliť

návrh programového rozpočtu Mesta Bardejov a zriadených rozpočtových organizácií na rok 2023

a

zobrať na vedomie

návrh programového rozpočtu Mesta Bardejov a zriadených rozpočtových organizácií na roky 2024, 2025

V Bardejove, 24. januára 2023

Ing. Miloš Mikula
hlavný kontrolór mesta